

POSTANOWIENIE

Dnia 7 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z protestu wyborczego P.B.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na 15 października 2023 r.,

przy udziale Prokuratora Generalnego oraz Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 7 grudnia 2023 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

P.B. (dalej: „wnoszący protest”) pismem z 24 października 2023 r. wniósł protest wyborczy przeciwko wyborom do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, podnosząc, że doszło do nieprawidłowości w zakresie zapewnienia osobie niepełnosprawnej prawa do głosowania (brak transportu do lokalu wyborczego, nieczytelna karta do głosowania, brak pomocy ze strony członków obwodowej komisji wyborczej w zakresie odczytania treści kart do głosowania).

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 242 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 2408, dalej: „k.wyb.”), Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym i wydaje, w formie postanowienia, opinię w sprawie protestu. Powyższe przepisy znajdują zastosowanie również w przypadku wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów do Senatu (art. 258 k.wyb.).

Biorąc powyższe pod uwagę, w postępowaniu zainicjowanym protestem wyborczym, zastosowanie znajduje m.in. art. 511 § 1 k.p.c., zgodnie z którym wniosek o wszczęcie postępowania, powinien czynić zadość przepisom o pozwie. Regulujący te kwestie art. 187 § 1 k.p.c. stanowi zaś, że pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego. Warunki te określone zostały w art. 126 k.p.c., zgodnie z którym każde pismo procesowe powinno zawierać: oznaczenie sądu, do którego pismo jest skierowane; imiona i nazwiska lub nazwy stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników; oznaczenie rodzaju pisma; osnovę wniosku lub oświadczenia; w przypadku gdy jest to konieczne do rozstrzygnięcia co do wniosku lub oświadczenia – wskazanie faktów, na których strona opiera swój wniosek lub oświadczenia, oraz wskazanie dowodu na wykazanie każdego z tych faktów; podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika; wymienienie załączników (§ 1). Gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie powinno zawierać m.in. oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby i adresy stron, oznaczenie miejsca i zamieszkania lub siedziby i adresy przedstawicieli ustawowych i pełnomocników stron oraz numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnoszącego pismo (§ 2). Niespełnienie przez podmiot wnoszący protest wymogów formalnych, skutkuje pozostawieniem protestu bez dalszego biegu (art. 243 § 1 k.wyb.).

W niniejszej sprawie wnoszący protest nie sformułował w nim wniosku w zakresie unieważnienia wyborów. Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, że zachodziły nieusuwalne braki formalne, które wiążą się z koniecznością

pozostawienia protestu bez dalszego biegu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2023 r., I NSW 11/23).

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że zgodnie z 37e § 4 k.wyb. zamiar skorzystania z prawa do transportu do lokalu lub transportu powrotnego wyborca niepełnosprawny o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności zgłasza właściwemu wójtowi do 13 dnia przed dniem wyborów. Z treści protestu nie wynika, aby wnoszący protest złożył stosowne zgłoszenie w tym zakresie.

Odnosząc się natomiast do nieczytelności kart do głosowania, należy wskazać, że ich jednolity wzór ustala Państwowa Komisja Wyborcza (art. 40 § 5 k.wyb.). W przypadku wyborców niepełnosprawnych mogą oni głosować przy użyciu nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a (art. 40a § 1 k.wyb.).

Niedopuszczalne było również zwrócenie się wnoszącego protest do członków obwodowej komisji wyborczej o pomoc w oddaniu przez niego głosu. Zgodnie z art. 53 k.wyb. wyborcy niepełnosprawnemu, na jego prośbę, może pomagać inna osoba, z wyłączeniem członków komisji wyborczych i mężów zaufania.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 243 § 1 k.wyb. orzekł jak w sentencji.

Z.G.

[a!]